

Ý tưởng "Xây dựng phần mềm kết nối nông dân với nhà đầu tư và người tiêu dùng" của nhóm các nhà khoa học Trần Thị Thanh Tú, Trương Anh Hoàng, Trần Thị Hoàng Yến và Trịnh Thị Phan Lan, Trường Đại học Kinh tế sẽ giúp người nông dân thấy được giá trị hữu ích mà phần mềm dịch vụ mang lại. Đây cũng là ý tưởng được đạt giải cao trong cuộc thi Ý tưởng sáng tạo do ĐHQGHN tổ chức. Bản tin ĐHQGHN có dịp trò chuyện với Trưởng nhóm, PGS.TS. Trần Thị Thanh Tú về nội dung này.

■ VIỆT HÀ

KẾT NỐI NÔNG DÂN VỚI NHÀ ĐẦU TƯ VÀ NGƯỜI TIÊU DÙNG

Chị có thể cho biết ý tưởng "Xây dựng phần mềm kết nối nông dân với nhà đầu tư và người tiêu dùng" của nhóm được bắt nguồn từ đâu?

Mặc dù ngành nông nghiệp đóng góp 20% vào GDP và dân số nông thôn chiếm hơn 70% tổng dân số, nhưng Việt Nam vẫn hoạt động với quy mô nhỏ và kém phát triển so với các quốc gia khác trong khu vực. Đầu tư vào nông nghiệp đã giảm đáng kể trong một thập kỷ qua. Nếu như đầu tư vào nông nghiệp chiếm 14% tổng giá trị đầu tư tại Việt Nam trong năm 2000 thì tỷ lệ này đã lại giảm xuống còn 7,5% trong năm 2005 và chỉ còn 5% vào năm 2015. Điều này được lý giải là do đầu tư nông nghiệp và phát triển nông thôn ngày càng mang lại nhiều rủi ro cùng với mức lợi nhuận không tương xứng. Theo Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (NN&PTNT), có ba rào cản chính kìm hãm sự phát triển của ngành nông nghiệp, bao gồm: Chất lượng của

các sản phẩm nông nghiệp phần lớn còn thấp do sự thiếu vắng hoặc hoạt động không hiệu quả trong việc ứng dụng khoa học và công nghệ vào trồng trọt và chế biến; Sự thiếu hụt nguồn vốn cho các dự án nông nghiệp quy mô lớn; Tính lưu động và mạng lưới thị trường chưa hoàn chỉnh đối với hàng hoá nông nghiệp. Vì thế nhóm đã có nhiều năm nghiên cứu và tư vấn trong lĩnh vực tài chính vi mô, gặp gỡ tiếp xúc trực tiếp với bà con nông dân, thấy được khó khăn vướng mắc của họ trong việc tiếp cận vốn cũng như tiêu thụ, kinh doanh các sản phẩm nông sản. Năm 2015, nhóm thực hiện đề tài nghiên cứu cấp tỉnh về “Xây dựng chuỗi giá trị nấm ở Ninh Bình”, một trong những sản phẩm của đề tài là xây dựng hệ thống tiêu thụ các sản phẩm nấm cho bà con ở Yên Khánh, Ninh Bình, bao gồm cả kênh trực tiếp và

online. Từ đó, chúng tôi đã nung nấu ý tưởng cần phải làm gì cho bà con nông dân, nhằm giúp họ gia tăng giá trị của các thành viên tham gia vào chuỗi giá trị nông sản.

Chị có thể giới thiệu về ý tưởng và cho biết ý nghĩa của ý tưởng đối với xã hội?

Ý tưởng nhằm thiết kế phần mềm ứng dụng trên điện thoại di động để kết nối bà con nông dân với nhà đầu tư và người tiêu dùng cuối cùng. Ứng dụng sẽ bao gồm các cấu phần: đào tạo trực tuyến nhằm cung cấp kiến thức và trang bị kỹ năng, tư vấn cho bà con về sản xuất nông nghiệp, tài chính vi mô và khởi nghiệp kinh doanh; bán hàng trực tuyến, qua đó bà con có thể trực tiếp bán sản phẩm nông sản cho người tiêu dùng cuối cùng, mua bán nông cụ với nhau; thanh toán trực tuyến sẽ hỗ

trợ bà con thực hiện thanh toán qua một ngân hàng; sản huy động vốn cộng đồng cho các dự án đầu tư sản xuất nông nghiệp sạch, sẽ thu hút sự tham gia không chỉ của nông dân mà còn của nhà đầu tư.

Đối với bà con nông dân, khi phần mềm được đưa vào sử dụng sẽ kết nối bà con với nhà đầu tư, doanh nghiệp với người tiêu dùng cuối cùng tham gia trong chuỗi giá trị nông sản, sẽ giảm thiểu chi phí giao dịch, từ đó gia tăng lợi ích của các thành viên trong chuỗi, làm gia tăng lợi nhuận và thu nhập của nông dân.

Đối với xã hội, việc cung cấp kiến thức và kỹ năng sản xuất nông nghiệp sạch cũng như hướng đến tiêu dùng sản phẩm nông nghiệp sạch sẽ định hướng sản xuất nông nghiệp Việt Nam theo hướng xanh, sạch.

Sự khác biệt của mô hình này với các mô

hình khác?

Tại Việt Nam, có rất nhiều websites, diễn đàn được thiết kế dành riêng cho lĩnh vực nông nghiệp như <http://agriviet.com/>, <http://nongdan.com/>, <http://tintucnongnghiep.com>, <http://www.nongsantoancau.com/>, nhưng chúng mới chỉ dừng lại ở cấp độ cung cấp thông tin. Các chức năng hỗ trợ người nông dân như bán sản phẩm nông nghiệp, mua hàng từ nhà cung cấp chưa có. Đặc biệt, hầu như không có website nào cung cấp dịch vụ tài chính toàn diện hay tài trợ đảm đông, thậm chí là kết nối người nông dân với đối tượng thụ hưởng chung. Theo quan điểm kỹ thuật, các trang web này chưa thực sự tập trung vào khả năng sử dụng của người nông dân, như thiết kế tương thích với màn hình điện thoại di động, hay các ứng dụng di động cung cấp thông tin, tiện ích hay đơn giản là kết nối các bên liên quan với nhau.

Trên thế giới có thể kể đến một ví dụ điển hình là Digital Green (<https://www.digitalgreen.org/>) của Ấn Độ. Tuy nhiên, trang web này lại không cung cấp phần mềm ứng dụng trên điện thoại di động, không cung cấp dịch vụ tài chính toàn diện, không tạo ra thị trường thương mại điện tử cho người nông dân. Hơn hết, họ không tập trung vào một đối tượng cụ thể là những nông dân nghèo. Các dự án tương tự được đề cập trong “Hiện thực hoá hệ thống đổi mới công nghệ nông nghiệp dành cho các hộ sản xuất nhỏ nhờ ICT” như e-Ark (<http://www.eark.in>), e-Choupal (<http://www.echoupal.com>) cũng chưa thực sự giải quyết các nhu cầu khác nhau của người nông dân, chưa tạo ra diễn đàn cho các bên liên quan tham gia vào hệ thống như là các thành viên chính. Bởi vậy, chúng tôi tập trung vào đối tượng là bà con nông dân; Có đào tạo và tư vấn miễn phí cho nông dân; Kết nối nông dân với kênh cung cấp vốn và người tiêu dùng và hỗ trợ thanh toán; Nông dân được hỗ trợ tư vấn trong suốt thời gian dự án. Kết lại, mô hình này tích hợp cả sản xuất, kinh doanh, huy động vốn, thanh toán và đào tạo, tư vấn trực tuyến cho bà con nông dân và các đối tượng có liên quan: doanh nghiệp, nhà đầu tư, người tiêu dùng cuối cùng.

Vậy kế hoạch triển khai của nhóm đối với ý tưởng này như thế nào?

Trước hết chúng tôi thực hiện khảo sát về hoạt động sản xuất kinh doanh của nông dân và các kiến thức cần thiết cần đưa vào Cẩm nang đào tạo; tiếp đó ký kết hợp đồng với chuyên gia trong lĩnh vực nông nghiệp, luật, tài chính vi mô và khởi nghiệp về nội dung của dự án; phát triển mạng lưới nhà đầu tư, nhà cung cấp, người tiêu dùng cuối cùng, các tổ chức tài chính vi mô và ngân hàng; kết nối với Trường ĐH Sysney để triển khai học phần đào tạo tập huấn viên nguồn và đào tạo trực tiếp cho nông dân; sau đó nhóm cũng sẽ có những kế hoạch cụ thể cho hoạt động marketing,...

Kì vọng và sự tin tưởng của chị cũng như của nhóm đối với ý tưởng này?

Chúng tôi tin rằng với lợi ích về kinh tế và xã hội của ý tưởng kinh doanh này, nhóm sẽ nhận được hỗ trợ của Đại học quốc gia, các quỹ đầu tư để sớm biến ý tưởng thành hiện thực, góp phần chuyển giao kiến thức và kinh nghiệm của các nhà khoa học vào thực tiễn.

Cảm ơn chị về cuộc trò chuyện!

